

Arbetsmarknadspolitiska intentioner och målsättningar

För perioden 2020 - 2022

Innehåll

Bakgrund och förutsättningar	3
Politiska hörnstenar	4
Livslång lärande	4
Rusta för egen försörjning.....	4
Förväntningar för rätt perspektiv.....	4
Politiska byggblock	5
Samverkan för succé	5
Jobbcentrum.....	5
Vuxenutbildning för alla	6
Fokus på utbildningsplikten.....	6
Kommunen som "rustare"	7
Vi vet vad vi gör	7
Målsättningar för nämnden	7
Bilagor.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Bilaga 1: Definitioner och avgränsningar	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Bakgrund och förutsättningar

I en snabbt föränderlig värld med snabba omställningar på arbetsmarknaden och stor migration är livslångt lärande och förutsättningar för att leva ett självständigt liv nycklar till ett samhälle i balans.

Även om Enköping med sitt läge i Mälardalen och närhet till Stockholm och Uppsala har bra förutsättningar för en stark arbetsmarknad med låg arbetslöshet, så leder även låga tal till personliga tragedier, otrygghet och onödiga kostnader för samhället.

Staten har huvudansvaret för arbetsmarknadspolitiken och de åtgärder som beslutas och kanaliseras, framför allt genom Arbetsförmedlingen. Trots det har kommunerna och privata utförare över tid fått ett allt större ansvar och en ökande andel av kostnaderna, framför allt för de som står långt från arbetsmarknaden, något som har eskalerat efter beslutet om Arbetsförmedlingens omstrukturering.

Kommunerna har på det sättet "frivilligt" tagit på sig arbetsmarknadsinsatser när Arbetsförmedlingens egna inte räcker. En annan kategori är insatser som ska utföras av kommunen och som delfinansieras av staten, men där kommunen måste skjuta till betydande medel för att nå uppsatta mål. Sådana exempel är Svenska för invandrare (SFI) och Samhällsorientering (SO).

Svensk arbetsmarknadspolitik har omväxlande varit stabiliserande eller konjunkturstödjande. Det betyder att statens stimulansmedel ibland har riktats för att minska arbetslösheten genom sysselsättning och under perioder av arbetskraftsbrist haft till syfte att stimulera arbetskraftsreserven till utbildning inom bristyrken. Kommunens arbetsmarknadsåtgärder kommer i stor utsträckning att påverkas av de stimulansmedel som kanaliseras från nationell nivå, samtidigt som satsningar också behöver göras i de som står långt från arbetsmarknaden och som inte på samma sätt är berörda av svängningar i konjunkturen.

Ett övergripande mål för den kommunala verksamheten är att skapa bra förutsättningar för Enköpingsborna att leva ett bra liv och ge bra förutsättningar för de företag och organisationer som är verksamma i Enköping.

Syftet med dessa intentioner och målsättningar är därför att bidra till att Enköpingsborna får bästa möjliga förutsättningar för att över tid klara egen försörjning. Gör vi det på ett bra sätt påverkas också kommunens ekonomi positivt.

Men vi vill också förbättra sambandet mellan samhällets förväntningar och uppnått resultat. Det är många parter inblandade i styrandet, finansieringen och genomförandet av kommunens arbetsmarknadsåtgärder (Arbetsförmedlingen, Samordningsförbundet, Försäkringskassan, Skolverket, kommunens nämnder mfl). För att skapa förutsättningar för bra arbetsmarknadsåtgärder behöver därför samhällets förväntningar med ett kommunalt perspektiv formuleras så att den verkställande organisationen får bästa möjliga förutsättningar.

Politiska hörnstenar

Livslång lärande

Med ett livslångt perspektiv syftar arbetsmarknadspolitiken i Enköping till att ge kommunens invånare möjlighet att kontinuerligt rusta sig för en arbetsmarknad i ständig förändring. Det sker ofta i samverkan med andra aktörer och beror på individens förutsättningar. Komvux och Yrkeshögskolan är viktiga aktörer med ytterligare potential. Det privata näringslivet, civilsamhället med bildningsförbunden och folkhögskolorna är också kategorier som utgör betydande tillgångar och där vi vill se en ökad samverkan med kommunen.

Att arbeta preventivt är viktigt för att förhindra att människor hamnar i utanförskap långt från arbetsmarknaden. Där har vuxenutbildningen inklusive SFI och SO en viktig uppgift.

Kommunens ska på olika sätt stimulera till fortlöpande vidareutbildning. Det kan exempelvis ske genom att kontinuerligt påminna Enköpingsborna om möjligheter och utbud och på olika sätt sänka "trösklarna" för att de ska kunna ta nästa steg i sin egen utveckling. Staten ökar sitt anslag till kommunernas utbildningsuppdrag för vuxna men kommunerna står fortfarande för en betydande del. Det är därför viktigt att kalkyler och prognoser löpande tas fram för att värdera samhällsnyttan i kommunens insatser inom detta område.

Rusta för egen försörjning

En av Arbetsförmedlingens uppgifter är att rusta de som står långt ifrån arbetsmarknaden så att de med egen förmåga kan skaffa och behålla ett jobb. Efter att försäkringsskyddet från A-kassan och Försäkringskassan upphört erbjuder Arbetsförmedlingen "Jobb- och utvecklingsgarantin" till arbetslösa, en åtgärd som innehåller kartläggning, arbetspraktik och "varaktig samhällsnyttig sysselsättning". Målgrupperna är i stor utsträckning samma grupper som blir föremål för ekonomiskt bistånd från kommunen och där kommunen kommer att få utföra liknande eller kompletterande åtgärder. Det är därför viktigt att arbetet samordnas mellan framför allt Arbetsförmedlingen, socialförvaltningen och kommunledningsförvaltningen (näringslivsenheten & HR), men även med omsorgs- och upplevelseverksamheterna. Med ett processorienterat arbetssätt tydliggörs roller och ansvar för att om möjligt undvika dubbelarbete och så att rätt funktion utför rätt uppgift, men också för att skapa förutsättningar för en bra uppföljning av verksamheten.

Arbetsförmedlingens nya roll efter januariöverenskommelsen är fortfarande oklar (april 2020) och regeringens regleringsbrev till AF för 2020 ger stort utrymme för tolkning. Med tanke på den sannolika konjunktursvackan orsakad av Coronaepidemin kommer förmodligen ytterligare justeringar av uppdraget. Det är därför viktigt att både politiken och tjänstemännen har en kontinuerlig dialog med AF så att formulerade mål fortlöpande justeras utifrån givna förutsättningar.

Förväntningar för rätt perspektiv

Vi är alla ytterst ansvariga för vår egen försörjning men vi har inte alltid samma förutsättningar att lyckas med det. För att bidra till ett hållbart samhälle ska vi därför erbjuda bra skyddsnet som bistår människor i utanförskap, i omställning eller med olika typer av funktionshinder i att utveckla sin potential. Ingen människa mår heller bra av att leva utan förväntningar på sig. Vi behöver därför ha tydliga former för arbetet med de som är berörda av kommunens olika typer av arbetsmarknadsåtgärder, och vi ska se till att varje person uppnår de mål som vi gemensamt sätter upp. Här blir det extra viktigt att kommunens

berörda enheter samverkar i att uppnå detta och att de kommunala arbetsmarknadsåtgärderna fortsätter att utvecklas i tät samverkan med framför allt Arbetsförmedlingen.

Detta innebär att alla Enköpingsbor som erhåller ekonomiskt bistånd och som har någon nivå av arbetsförmåga ska vara aktiva i något av de program som Arbetsförmedlingen eller Enköpings kommun erbjuder. Detta innefattar även olika former av vuxenutbildning.

Arbetsmarknaden med näringsliv och organisationer samt civilsamhället verkar i någon form av symbios med kommunen. Vi är på många sätt beroende av varandra. Kommunen kan tillsammans med Arbetsförmedlingen sannolikt förse näringsliv och organisationer med kompetens i större utsträckning än vad som görs idag men det kräver också ett ökat engagemang från dessa när det gäller att tillhandahålla arbetsträning, praktik mm.

Politiska byggblock

Samverkan för succé

Kommunens nya styrmodell bygger på sex övergripande uppgifter (processer) som kräver ett utvecklat samarbete mellan kommunens olika förvaltningar. För att vi ska lyckas måste samarbetet även involvera andra aktörer, och då framför allt Arbetsförmedlingen. Våra processer inom arbetsmarknadsområdet måste därför sträcka sig utanför kommunens egna domäner och uppföljningen ska följa processerna och de begrepp som vi gör till våra gemensamma. Så långt det är möjligt bör därför Arbetsförmedlingens, Socialförvaltningens och Utbildningsförvaltningens system integreras för att underlätta informationsdelning och samverkan.

Jobbcentrum

Jobbcentrum etablerades som ett projekt under förra mandatperioden för att bl a hjälpa arbetslösa ungdomar och andra personer som står långt från arbetsmarknaden, dvs de som lämnat a-kassans stöd och arbetsförmedlingens olika program, och därmed överlämnats till kommunens ekonomiska biståndstjänster.

Jobbcentrum ska permanentas som en konkretisering av den gränsöverskridande samverkan mellan framförallt UAN, SN och AF som krävs för att driva den process som utgör kärnan i Jobbcentrum.

Jobbcentrums huvuduppgift är att utifrån ett inkluderande synsätt rusta personer på väg mot egenförsörjning med målet att de i slutändan ska få en löneanställning eller påbörja en utbildning. Med rusta i detta sammanhang avses att Jobbcentrum i första hand ska följa varje individ och vara samordnare med andra aktörer som bidrar till den inskrivnes individuella utveckling. En utvecklingsplan ska därför finnas för varje person och som i tid kan variera beroende på individens förutsättningar.

Jobbcentrum ska jobba med följande prioriterade grupper

- **Arbetslösa ungdomar (18 - 25 år)** – Tillsammans med Arbetsförmedlingen ska Jobbcentrum verka för en "0-tolerans" när det gäller arbetslösa ungdomar. Arbetsförmedlingen och kommunen ska genom AF:s "Jobbgaranti för ungdomar" ha fokus på ungdomar och där Jobbcentrum bl a ska hjälpa till med platser för arbetsträning och praktik.
- **Nyanlända** – Nyanlända har under etableringsperioden etableringsersättning från staten och erhåller under den perioden i regel inte något försörjningsstöd från kommunen. Jobbcentrum

roll är här att verka för att alla som deltar i etableringsprogrammet får den arbetsträning/praktik som nödvändig för att de blir anställningsbara.

- **Arbetslösa med ekonomiskt bistånd** – Denna grupp omfattar även de två tidigare om de har varit arbetslösa så länge att de uppbär ekonomiskt bistånd från kommunen (efter att ha blivit utförsäkrade och lämnat Arbetsförmedlingens olika rusta- & matcha-program). I dagsläget utgör denna grupp ca 200 personer (dec 2019).

Viktiga (med Jobbcentrum och Arbetsmarknadsenheten) samverkande aktörer i andra delar av kommunförvaltningen är exempelvis Joar Socia, Omnia med Adastra och IPS Enköping som bistår människor som har någon form av funktionsnedsättning eller är i behov av rehabilitering. För individen kan gränsen mellan Jobbcentrum och dessa funktioner vara flytande och beror över tid på varje människas speciella behov.

Jobbcentrum finansieras av de aktörer som har en positiv utkomst från Jobbcentrum och ska dimensioneras efter bedömd samhällsnytta.

Vuxenutbildning för alla

Kommunerna har huvudansvaret för en stor del av utbildningen upp till högskolenivå och där den kommunala vuxenutbildningen får en allt viktigare roll för ett samhälle i snabb omvandling. När det gäller yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning ska den enligt ett lagförslag (ska träda i kraft 1 jan 2021) framledes finansieras till 70 procent av staten (idag 50%).

Yrkehögskolan och komvux (inkl. Yrkesvux) kan sannolikt utvecklas med fler program, exempelvis inom ramen för samarbetet "Fyra Mälarstäder". En ambition är också att vi ska få en högskolefilial till Enköping.

Även om den kommunala vuxenutbildningen redan utgör ett bra medel för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet så behöver ett tydligare samband mellan vuxenutbildningen och målen för kommunens utveckling och den regionala arbetsmarknaden utvecklas i ett tätare samarbete med Arbetsförmedlingen. Det innebär konkret att Komvux framöver inte bara ska utgå ifrån individens behov av utbildning, utan också från behoven på arbetsmarknaden. Planerna för och uppföljningen av Komvux verksamhet bör därför tydligare utgå från den lokala arbetsmarknadens behov.

Fokus på utbildningsplikten

För nyanlända med otillräckliga kunskaper för arbetsmarknaden finns en skyldighet att utbilda sig (den så kallade Utbildningsplikten). I teorin innebär det att en nyanländ som omfattas om utbildningsplikten ska vara redo för arbetsmarknaden senast när etableringsperioden är slut efter 2 år. För att detta ska bli möjligt krävas 40 timmar i veckan/elev i form av SFI, samhällsorientering och senare under perioden olika former av arbetsträning, praktik och i vissa fall validering. Genom en ökad samverkan med näringslivet och kommunens förvaltning ska nyanländas förmåga regelbundet prövas under etableringsperioden.

Även om huvudansvaret sannolikt bör ligga inom vuxenutbildningen så har Jobbcentrum en viktig uppgift att som rustare hitta lämpliga arbetsplatser för praktik/arbetsträning och jobb.

Kommunen som "rustare"

Enköpings kommun arbetar med aktiviteter för att få fler personer i arbete även genom arbetsmarknadsinsatser och med stöd för anställning. Det är viktigt att använda Arbetsförmedlingens olika former av lönestöd, individuellt anpassat för den det berör och som är samhällsekonomiskt bäst för kommunen. Insatserna ska bidra till den framtida kompetensförsörjningen - för kommunen såväl som för andra arbetsgivare i regionen. Allt för att skapa ett hållbart samhälle där alla kan växa.

En grundprincip är dock att kommunens inte ska konkurrera med det privata näringslivet på den öppna marknaden. Men att sköta sitt eget behov av tjänster i syfte att erbjuda arbetsträning och praktik, för att i slutändan bättre kunna erbjuda marknaden anställningsbar arbetskraft ligger i samhällets intresse. Exempel på sådana tjänster är servicepoolen och bilpoolen, men skulle också kunna innefatta exempelvis tvätterier, park- och handelsträdgårdstjänster (i syfte att underhålla våra parker och planteringar).

Vi vet vad vi gör

Alla intressenter som på något sätt är delaktiga i arbetsmarknadsarbetet behöver relevant information som ger dem svar på vad deras bidrag, ekonomiskt eller personellt har gett för resultat. För att kunna ge dem detta behöver bra verksamhets/processuppföljning etableras baserad på de definierade processerna. Aggregerat används informationen sedan i nämndens indikatorer och verksamhetens analyser till nämnden och fullmäktige.

Målsättningar för nämnden

Mål	Indikator
I Enköping är nyanlända som utbildats inom ramen för utbildningsplikten anställningsbara efter genomförd utbildning under etableringsperioden.	Indikator som visar om nyanlända får anställning efter etableringsperioden (SFI, SO, validering mm)
I Enköping har vi en 0-vision när det gäller ungdomar i arbetslöshet.	Indikator som visar arbetslöshet bland ungdomar
I Enköping får den som har arbetsförmåga hjälp med att rustas för jobb och egenförsörjning.	Indikatorer som visar andelen med arbetsförmåga som går från försörjningsstöd till arbete eller utbildning. (Analys kompletterar bilden av olika kategorier)
Den som har försörjningsstöd och arbetsförmåga deltar i någon form av arbetsmarknadsaktivitet.	Indikator med statistik från SF, AF och UF(JC) visar andelen.
De som har gått vuxenutbildningens yrkesutbildning får jobb baserat på genomförd utbildning	Indikator som visar hur många som 6 månader efter genomförd utbildning fått
Kommunen som arbetsgivare bidrar till att människor som av olika orsaker står långt från arbetsmarknaden får hjälp med arbetsträning och praktik.	Indikator som visar hur många subventionerade anställningar och praktikplatser kommunen tillhandahåller. (Ett riktmärke ska vara att minst en person på 25 kommunanställda ska vara en person med statligt subventionerad lön.)